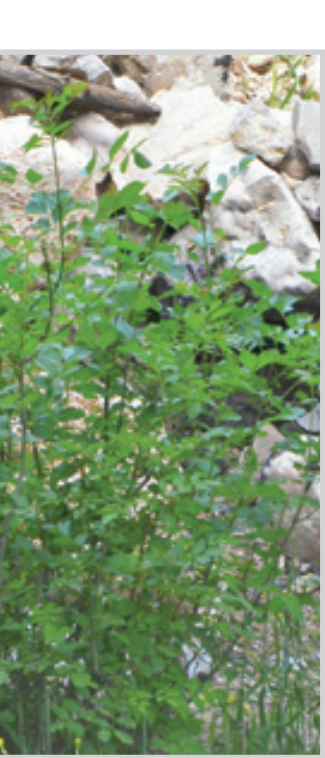

یک نفر در بهمنیار

یک نفر در بهمنیار

نگاهی متفاوت به عوامل فرهنگی شیوع استعمال مواد مخدر

سرنگ خنثی سازی تلاش ها برای مبارزه با مواد مخدر

اسعدی

«آز آ جنسی پدر به دختر و سر پریدن همسر بر اثر اعتیاد به شیشه»؛ این خبر را سایت فاررو به نقل از قائم مقام دبیر کل ستاد مبارزه با موادمخدر کشور، منتشر کرده بود.

وی از کشف ۲۱۳ آزمایشگاه تولید شیشه در سال ۹۳ خبر داده و گفته بود: میزان مصرف ماده مخدر شیشه وحشتناک است و متأسفانه مصادیقی درباره مصرف کنندگان شیشه داریم که پدر دختر خود را مورد آزار و اذیت جنسی قرار داده و شوهر سر همسر خود را پریده که این رفتار های ناهنجار به سبب توهم مصرف شیشه رخ داده است. «جزینی» بیان کرده بود: ۲۵ درصد از قتل ها دلایل متوجه مصرف موادمخدر صنعتی است و همچنین ۶۵ درصد از همسرآزاری ها و ۵۵ درصد از طلاق ها ناشی از مصرف موادمخدر است و به طور کلی پایه موادمخدر منشاء بروز خیلی از آسیب های اجتماعی دیگر است.

وی با بیان اینکه در حوزه دانش آموزی و دانشجویی خطر مصرف موادمخدر احساس می شود، افزود: ۶۷ درصد از دانشجویانی که مصرف کننده موادمخدر هستند، ناظر اظهارات آن ها ناخستین تجربه مصرف را در دوره متوسطه داشته‌اند.

وی بیان کرده بود: در هشت ماهه سال ۹۳، هزار نفر در کشور به سبب مصرف موادمخدر فوت کردند که از این تعداد ۲۰۰ نفر را زنان تشکیل می دهند.

روزانه خبرهای بسیاری از این قبیل که ناشی از مصرف مواد مخدر و آسیب رسیدن به نزدیکان و اقوام است، در نقاط مختلف کشور منتشر می شود، خبرهایی که دل هر انسانی را به درد می آورد، در بریدن سر فرزند توسط پدر تا قتل پدر و یا مادر بر اثر اعتیاد!

آژیر اعتیاد، سال هاست که در سراسر کشور و البته خراسان شمالی به صدا در آمده است و به گفته مسئولان ۲۶۴ درصد از جمعیت استان را در سال ۹۰ متادان تشکیل می دادند، البته معادانی که به نوعی شناسایی و یا دستگیر شده اند و این آمار به گفته دبیر شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر استان، افزایش یافته است.

با وجود این که بارها و بارها از سوی مسئولان قضایی استان عنوان شده که بیشتر آسیب های اجتماعی به نوعی با اعتیادومواد مخدر در ارتباط

یک نفر در بهمنیار

است و سن ابتلا به اعتیاد متأسفانه کاهش یافته و این معضل در بین زنان و دختران افزایش یافته است، اما حساسیت لازم برای مقابله با این پلای خانمان سوز گویا در استان وجودندارد وتلاش ها برای مبارزه با مواد مخدر به سرنگی خنثی تبدیل شده است .

این در حالی است که وقتی خبری مبنی بر ابتلا به یک مورد بیماری خاص مانند وبا منتشر می شود، دستگاه های متولی پای کار می آیند، ستادهای بحران و پیشگیری تشکیل می شود و تذکرهای لازم به سیستم های مسئول و متولی داده می شود، همه و همه بسیج می شوند، از رسانه ملی گرفته تا تربیون های نماز جمعه و مسئولان ذی ربط تا از بیشتر شدن موارد ابتلا جلوگیری شود. حتی مردم هم جوانب احتیاط را رعایت می کنند تا گرفتار چنین بیماری نشوند.

در همین جامعه، هر روز از موارد ابتلا به اعتیاد، کاهش سن اعتیاد، ورود انواع مواد مخدر صنعتی به بازار و گرفتار شدن هزاران خانواده در آتش این بلا ی خانمان سوز، سخن ها گفته می شود اما آیا حساسیت های موجود هم از طرف مردم و هم مسئولان به اندازه حساسیت به دیگر بیماری هاست؟ آیا همان اندازه که به ابتلا به یک مورد وبا حساس هستیم و ستاد بحران تشکیل می دهیم، نسبت به این معضل که به گفته متولیان عامل بسیاری از ناهنجاری ها و آسیب های اجتماعی است، حساس هستیم؟ آتش ناشی از این حساسیت نداشتن ها، دامان چه کسی را خواهد گرفت؟هفته پیشگیری و مبارزه با مواد مخدر، بهانه ای شد تا به وضعیت گرفتاران و پیشروی این معضل در خراسان شمالی بپردازیم.

«کاهش سن ابتلا و زنانه شدن اعتیاد
یک کارشناس ارشد جامعه شناسی در این باره می گوید: اعتیاد از جمله آسیب های اجتماعی است که باتوجه به دامنه وسیع آن بدون شک تأثیر زیادی بر نارسایی های سطوح مختلف جامعه دارد. هر چند که امروزه واژه اعتیاد فقط منحصر به مواد افیونی یا مواد مخدر صنعتی نیست و تا آن جایی که اعتیاد به اینترنت، بازی ها و غیره می تواند بخش های دیگری از آسیب های اجتماعی جدید را شکل دهد اما با توجه به گستردگی اعتیاد به مواد مخدر و بحران های شدید ناشی از آن می توان آن را به عنوان مخرب ترین نوع اعتیاد نام برد.

«مؤذنی» می افزاید: مصرف مواد مخدر (اپیوئیدها) در جهان و ایران سابقه طولانی دارد و زمانی از آن

یک نفر در بهمنیار

برای تسکین درد یا تأثیرات دارویی استفاده می کردند. ولی در سده گذشته همواره استفاده این مواد در ایران به سمت و سویی دیگر سوق یافت و اکنون از جمله کشورهایی محسوب می شویم که بیشترین میزان مصرف کننده مواد مخدر را نسبت به جمعیت خود دارد.

وی بیان می کند: از این رو افزایش استعمال مواد مخدر صنعتی و کاهش مصرف مخدر های سنتی زنگ خطری را به صدا در می آورد که توجه دست اندر کاران را می طلبد. اثرات تخریبی ناشی از مخدر های صنعتی شامل کریستال، کراکو غیره به مراتب بیش از مواد مخدر سنتی شامل حشیش و تریاک است که با سرعت زیادی در میان افراد معادرو به گسترش است.

به گفته وی، از جمله طعمه های آگاهانه سازندگان این مواد، جوانان و نوجوانانی هستند که به دنبال حس هیجان و کنجکاوی غریزی بدون اطلاع کافی از عواقب و اثرات اعتیاد آور، به این مخدرها روی می آورند تا از لذت بردن از موادی که به سادگی و با هزینه کم قابل تهیه است، بی بهره نمانند و البته، بی اطلاع از لطمات سوء آن یا بدون شناخت دقیق از نوع و ظاهر این گونه مواد اعتیاد آور صنعتی که اغلب فروشندگان آن ها را بدون تأثیر یا غیر مضر می نامند.

وی می گوید: در حال حاضر طیف سنی اعتیاد بین ۱۵ تا ۴۰ سال است که با کاهش سن آغاز مصرف آن در میان جوانان و نوجوانان رو به رو هستیم به معنایی دیگر سن اعتیاد در کشور ما رو به جوان شدن است که از جالش های جدید فرا روی مسئولان و از دغدغه های مهم خانواده هاست.

وی ادامه می دهد: در این میان عمده دلایل مصرف مواد مخدر را از سوی نوجوانان که ریشه در جامعه و خانواده ها دارد، می توان به ناسازگاری والدین، آگاهی ندادن به جوانان از خطرات سوء مصرف مواد، قابل دسترس بودن سیگار و مواد مخدر و وضعیت نامناسب اقتصادی بیان کرد. البته دلایل دیگری نیز در این رابطه نقش به سزایی دارند که می توان به کنجکاوی، کسب لذت و آرامش های نسبی، فراموش کردن مشکلات، خطرپذیری، پیروی از گروه های خاص و غیره اشاره کرد و منشاء اصلی این دلایل را در حس جوانی و جاه طلبی آن دید. که این موارد نیز به طور غیر مستقیم به جامعه و فرهنگ سازی درست و راه های تعدیل هیجان جوانان وابسته است این کارشناس ارشد جامعه شناسی معتقد است: در جامعه ای که امکانات تفریحی و شادی

یک نفر در بهمنیار

به سبب کمبود امکانات مناسب ورزشی در منطقه ای که ورزش و امکانات مناسب ورزشی را به درستی، معاون تربیت بدنی و سلامت اداره کل قرار دهند و در کشوری که اطلاع رسانی پهنگام و مناسبی از اثرات سوء مواد مخدر و شناساندن آن ها صورت پذیرد، تا حد زیادی می تواند در پیشگیری از اعتیاد نوجوانان مؤثر واقع شود.

«مؤذنی» تصریح می کند: همان طوری که اشاره شد بسیاری از آسیب های اجتماعی با هم در ارتباط هستند به طوری که با افزایش آمار طلاق و یا کاهش رشد اقتصادی و حتی افزایش سن ازدواج، بستری برای دیگر آسیب های بزرگ اجتماعی از جمله اعتیاد به مواد مخدر فراهم می شود که جادارد در برخورد با رافع آسیب های این چنینی تلاش بیشتری را در تمام سطوح جامعه انجام دهیم.

وی ادامه می دهد: از دیگر مضللات جدید اعتیاد ضمن کم شدن سن آن باید به زنانه تر شدن آن هم توجه داشت. آمار ها نشان می دهد: به ازای هر ۹ مرد یک زن به اعتیاد کشیده می شود.

«موارد ابتلا و تسری دهنده اعتیاد
یک کارشناس ارشد روانشناسی که چندین سال به دلیل نوع کارش با معتادان رابطه مستقیمی داشته است، می گوید: باتوجه به تجربه و تحقیقات مردی که برای رابطه، ۳ عامل در گرایش افراد به سمت اعتیاد مؤثرتر است و این موضوع را تشدید می کند. «موسی الرضا طالعی» می افزاید: در جوانان و نوجوانان کنجکاوی از دلایل اصلی اعتیاد است و بیشتر آن ها برای ارضای حس کنجکاوی خود به سمت مواد مخدر کشیده می شوند و در سنین زیرگسالی هم بیماری می تواند دلیل اصلی باشد

بزرگسالان هم با این حس خود به سمت مواد مخدر می کشند و آرام می کند و افراد مصرف کننده با این ذهنیت که مواد درد آن ها را آرام کرده است، به استفاده از این ماده روی می آورند هر چند که در دراز مدت متوجه می شوند نه تنها درد آن ها التیام نیافته است بلکه مشکلات و بیماری های جدی تری هم برای شان به وجود آمده است.

وی اظهار می دارد: موضوع دیگری هم که به نوعی بیماری محسوب می شود و در خراسان شمالی هم زیاد است، گرایش به سمت مواد مخدر به دلیل مسائل جنسی است و برخی مردم برای برطرف کردن مسائل و مشکلات روانشناختی مربوط به اتاق خواب خود به سمت مواد مخدر می روند که متأسفانه این موضوع، شیوع هم دارد.

این کارشناس ارشد روانشناسی به عوامل تسری

دهنده اعتیاد هم اشاره می کند و می گوید: یک سری ویژگی های فردی شامل بیماری های روانشناختی از عوامل تسری دهنده اعتیاد در بین افراد است ۷۰ تا ۸۰ درصد افرادی که معتاد می شوند، مشکل روانشناختی دارند و به دلیل پاسخ های اشتباهی که برای سؤال های خود دارند، به سمت مواد مخدر می روند و از هر ۴ نفری که به این سمت می روند، ۳ نفر مشکل روانشناختی دارند.

وی معتقد است برای برطرف شدن این مسائل و کاهش گرایش ها به سمت مواد مخدر، باید در سطح ملی سیاست گذاری های کلانی انجام شود و وقتی می گوئیم کنجکاوی اصلی ترین عامل گرایش نوجوانان و جوانان به مواد مخدر است، باید قبل از این که جوان و نوجوان به سمت این مواد برود، به گونه ای دیگر پاسخ کنجکاوی هایش را گرفته باشد.

«طلایی» معتقد است: آموزش مهارت های زندگی در کاهش گرایش به سمت این مواد نقش بسیار موثری دارد و در سطوح پیشگیری و زمانی که هنوز افراد معناد نشده اند، بهترین گزینه آگاهی بخشی است، نیروی انتظامی در سطح دوم پیشگیری قرار دارد و معتادان را شناسایی و وارد چرخه درمان می کند و در سطح سوم پیشگیری هم نهادهای متولی دیگر مانند توانبخشی قرار دارند.

وی تصریح می کند: کسانی که برای درمان اعتیاد مراجعه می کنند، به نوعی مستأصل شده اند زیرا خانواده این ها رانمی پذیرد و جامعه طردشان کرده است و به نوعی مجبور شده اند که برای اقدام کنند و این افراد بعد از درمان باید حمایت شوند تا بر اثر بیکاری و یا هر عامل دیگری، دوباره به سمت مواد مخدر کشیده نشوند.

این کارشناس ارشد روانشناسی می گوید: بسیاری از افرادی که از آن ها به عنوان معتاد یاد می کنیم، معتادان پرخطر هستند که اجتماع را آزار می دهند و به نوعی انگل اجتماع محسوب می شوند و اصلاح کسانی که خود کنترلی ندارند جزو پنهان اعتیاد هستند و به همین دلیل نمی توان گفت چه تعداد معتاد در جامعه و یا استان وجود دارد زیرا آمار ی که از تعداد معتادان وجود دارد، مربوط به معتادان پرخطر است.

«گرایش دانش آموزان به سمت مواد مخدر
اما گرایش دانش آموزان به سمت مواد مخدر و پاپین آمدن سن استفاده از این مواد، موضوع دیگری است که در خراسان شمالی دغدغه ایجاد کرده است. در این رابطه، معاون تربیت بدنی و سلامت اداره کل آموزش و پرورش خراسان شمالی می گوید: دانش آموزان را به ۲ دسته تقسیم بندی کرده ایم؛ یک دسته دانش آموزانی که به دلیل اعتیاد والدینشان پرخطر هستند و دسته دیگر دانش آموزانی که با توجه به محل سکونت شان، در معرض خطر قرار دارند زیرا از این دانش آموزان باید بیشتر مراقبت شود. «سلیمانیان» می افزاید: بر اساس دستورالعمل وزارت آموزش و پرورش، شیوع شناسی در حوزه آموزش و پرورش ممنوع است و ما نمی توانیم از دانش آموز پرریم و یا به با او گوییم که او معتاد هستی یا نه اما اگر موردی از اعتیاد دانش آموز احصا شد و به هر دلیلی متوجه آن شدیم، آن را پیگیری می کنیم.

وی بیان می کند: خراسان شمالی جزو استان هایی است که رفتارهای پرخطر در آن بیشتر است و متأسفانه خانواده ها نیز مواد مخدر صنعتی را نمی شناسند و یکی از دغدغه های ما این موضوع است و دیگر این که نشانه گیری مواد مخدر به سمت جامعه دختران است و ما باید هم به مردم و خانواده های دانش آموزان در زمینه آسیب های موجود و مواد مخدر صنعتی اطلاعات بدهیم و هم اطلاعات جامعه دختران را بالا ببریم و برای توفیق در این زمینه، باید آموزش ها و برنامه ها اجتماع محور، خانواده محور و محله محور باشد.

وی البته به تعداد دانش آموزانی که به سمت استفاده از مواد مخدر گرایش داشته اند، اشاره نمی کند اما می گوید: در مورد دانش آموزان با این شرایط مکاتبه داشته ایم و کارهایی را انجام داده ایم.

وی با بیان این که کنجکاوی، تنوع طلبی و لذت جویی ۳۰ سی درصد که نوجوانان و جوانان دارند و به نوعی به دنبال ارضای این حس ها هستند، اظهار می دارد: برخی از این افراد برای ارضای حس خود به سمت مواد مخدر می روند و متأسفانه ۵۰ درصد از جوانان و نوجوانان ما اوقات فراغت خود را در خانه و البته خانه های پرخطر که پدر و مادر معتاد هستند، می گذرانند و این موضوع اصلاً خوب نیست و باید به فکر بیرون کشیدن این جوانان و نوجوانان از چنین خانه هایی و هدایت آن ها به سمت تفریح های سالم باشیم.

«سلیمانیان» رئیس کل دادگستری خراسان شمالی، حاشیه نشینی زیاد داریم و در مناطق ویژه اجتماعی جوانان و نوجوانان زیادی داریم و مرد گرایش این گروه سنی به اعتیاد بیشتر است، باید در برنامه ریزی ها، نگاه استر اتزیک داشته باشیم.

«حساسیت و انسجام وجود ندارد
چاشنی شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر خراسان شامل هم هر چند از بالا بودن آمار معتادان در استان نگران است، اما می گوید: اطلاع دقیقی از تعداد معتادان در استان وجود ندارد و فقط تعداد افرادی که برای درمان مراجعه کرده اند و یا افرادی که به نوعی در رابطه با مواد مخدر شناس شده اند و اعتیاد آن ها محرز شده است، مشخص است.

«قربانی» می افزاید: طبق آمار سال ۲۶،۴۹۰ درصد از جمعیت خراسان شمالی معتاد هستند، البته معتادان

شناسایی شده و این افراد بین ۱۵ تا ۶۵ سال سن دارند و ۳۹ و درصد از آن ها بین ۱۵ تا ۲۹ سال سن دارند و این آمار نشان می دهد که متأسفانه سن گرایش به سمت مواد مخدر کاهش یافته است.

وی تصریح می کند: ۳۰ هزار معتاد سال گذشته در خراسان شمالی در چرخه درمان قرار گرفتند که حدود ۴ هزار نفر از این تعداد زن هستند و این تکرانی از شیفت اعتیاد به سمت جامعه زنان وجود دارد.

وی اظهار می دارد: اقدامات و تلاش های بسیاری برای پیشگیری از گرایش افراد به سمت اعتیاد انجام شده است اما با توجه به این که دشمن بیکار نمی نشیند و دو برابر بیشتر از تلاش ما برای پیشگیری از این موضوع، برای گرفتار کردن جوانان و نوجوانان ما در دام اعتیاد تلاش می کند، متأسفانه نه تنها نتوانسته ایم از ورودی های جدید در بخش مواد مخدر جلوگیری کنیم، بلکه هر روز به تعداد معتادان استان هم اضافه می شود.

وی خاطر نشان می کند: خراسان شمالی جمعیت حاشیه نشین زیادی دارد و تمامی این افراد در خطر ابتلا به اعتیاد هستند و متأسفانه درصد زیادی از این افراد را هم جوانان و نوجوانان تشکیل می دهند، از این رو کمیته فرهنگی، پیشگیری با ریاست مدیر کل آموزش و پرورش استان تشکیل شده است که بتوانیم در این رابطه برنامه ریزی و چاره اندیشی کنیم.

وی البته می گوید: برای این که بتوانیم در زمینه مبارزه با اعتیاد و پیشگیری از این بلا ی خانمان سوز، توفیقی حاصل کنیم، تمامی دستگاه های متولی باید پای کار بایند از شهر داری گرفته برای ساخت پارک و فضای سبز در مناطق حاشیه شهر، تا اداره کل ورزش و جوانان برای احداث مکان های ورزشی و تا تربیون های نماز جمعه و رسانه ها برای آگاه سازی مردم و هشدار نسبت به افزایش معضل اعتیاد در استان.

این مسئول از انسجام و همدلی که در رابطه با پیشگیری از مواد مخدر در استان وجود ندارد، گلایه دارد و می گوید: متأسفانه با وجود حساس بودن این موضوع، حساسیتی در این رابطه از سوی مسئولان متولی وجود ندارد و تا زمانی که همه نخواهند و پای کار نباشند، نمی توان به نتیجه مطلوبی رسید.

«قربانی» می افزاید: در تحقیقی که روی ۲۳۱ نفر جامعه آماری در استان انجام شد، ۳۷ درصد آن ها به نوعی خود و یا خانواده شان با مواد مخدر در ارتباط بودند که این وحشتناک و نشان دهنده کمین با قدرت اعتیاد است و باید برای آن برنامه ریزی و کار اساسی انجام شود و به نوعی همه باید دست به دست هم دهند تا باور غلط مردم نسبت به مواد مخدر از بین برود.

«نبود آمار دقیق

یک کارشناس ارشد مطالعات اجتماعی هم با بیان این که برای مبارزه با معضل اعتیاد باید به اولویت ها و ریشه هایی پرداخت که این معضل اجتماعی در آن شکل می گیرد می گوید: بیکاری و وضعیت اقتصادی اثر مستقیمی بر این معضل دارد.

«جوادیان» ادامه می دهد: الگوهایی که برای رفع بیماری اعتیاد باید به آن ها توجه شود در همه کشور یکسان است اما این ریشه هاست که متفاوت است و به عنوان مثال در یک استان مرزی روش های پیشگیری متفاوتی در ایجاد اعتیاد مشاهده می کنند خراسان شمالی فرق کند. وی خاطر نشان می که در مورد پیشگیری از اعتیاد هم باید اذعان کرد که اجرای هر برنامه پیشگیری به شناخت دقیق منطقه، بررسی کامل وضع بهداشتی و روان شناختی و بررسی های همه گیر شناسی وابسته است تا به این وسیله عوامل مؤثر در مصرف مواد آشکار شود. وی می افزاید: به عنوان مثال، باید شايع ترین نوع ماده مصرفی و گروه سنی افراد در معرض خطر، موقعیت ها و محل های مصرف، باورهای نادرست و عوامل مخاطره آمیز، امکانات و منابع موجود را شناخت و براساس آن مدل فعالیت های پیشگیری را تعیین کرد. وی اضافه می کند: تحقیقات نشان داده است که نمی توان یک روش واحد را به عنوان بهترین روش برای همه افراد و گروه ها انتخاب کرد و بهره گیری از استراتژی های مختلف برای تأثیر بر شیوع اعتیاد ضروری است، زیرا عوامل متفاوتی در ایجاد اعتیاد مؤثرند.

وی ادامه می دهد: هنگامی که موج اعتیاد زنان و کودکان را در خود غرق می کند باید زنگ خطر نواخته شود. وی تصریح می کند: این در حالی است که آمار دقیقی هم از اعتیاد نوجوانان، کودکان و زنان نداریم و برای یافتن آن ها باید به لایه های پنهان جامعه نفوذ کنیم تا آمار دقیق و به تبع برنامه ریزی درست تری داشته باشیم.

به گفته قدقزتی، رئیس کل دادگستری خراسان شمالی ۲ هزار و ۱۰۰ زندانی در زندان های خراسان شمالی وجود دارد که ۵۲ درصد از آن ها به طور مستقیم با مواد مخدر درگیر بوده است.

«مراقب باشیم خیلی زود، دیر نشود

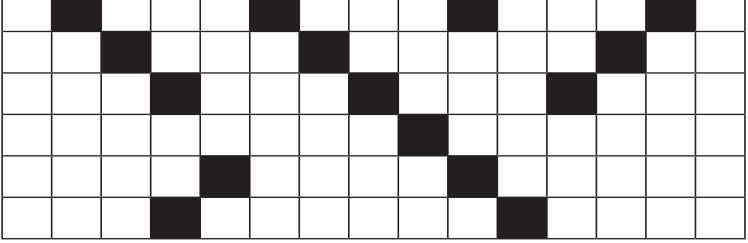
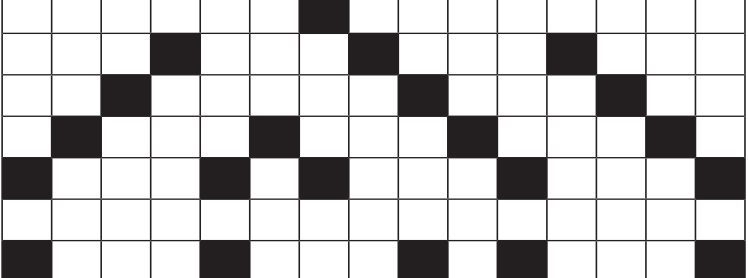
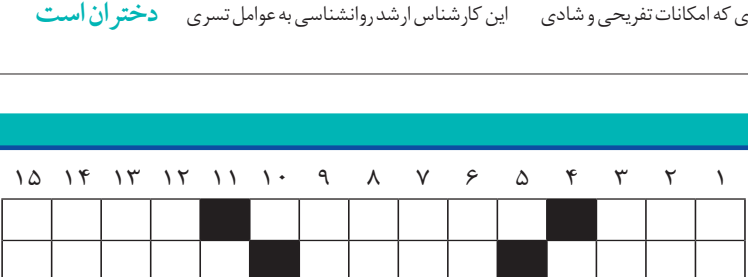
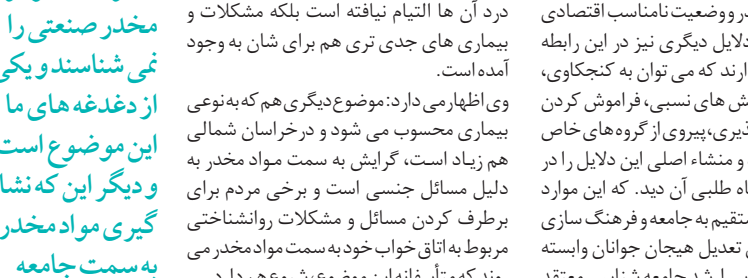
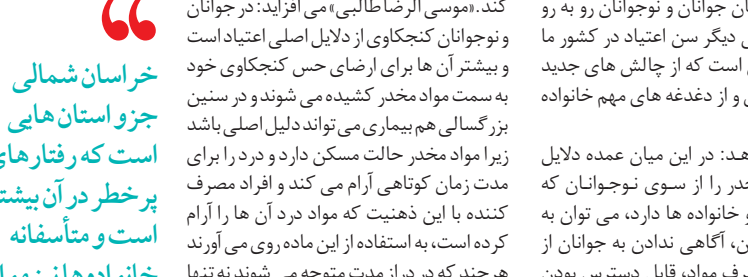
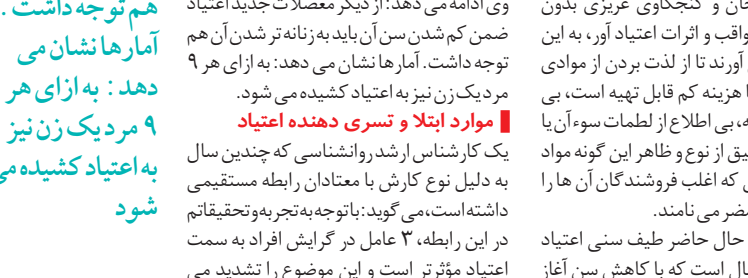
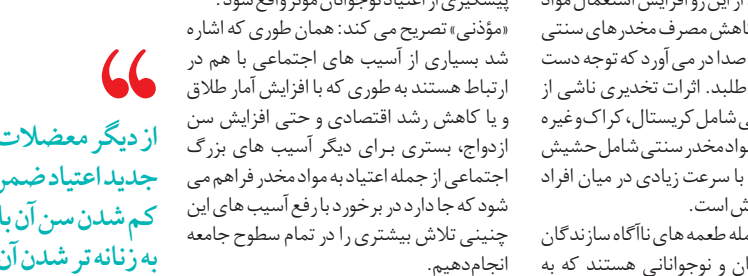
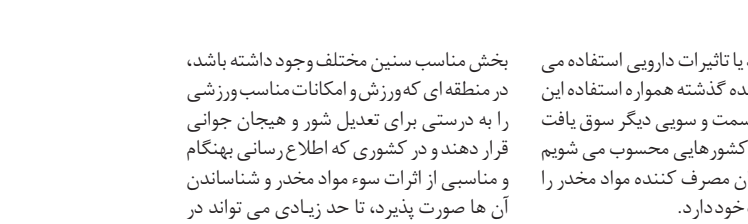
این آمار تکان دهنده، می تواند تلنگری باشد برای مردم و مسئولان استان که هر روز درد در مواد مخدر بین خانواده ها، جوانان، نوجوانان، زنان، مردان و حتی کودکان خراسان شمالی ریشه می دواند و اگر خواب غفلت مان طولانی تر شود و به حساسیت موضوع پی نبریم، واگیری آن که چندین برابر بیماری و یاست، می تواند تقریباً همه مردم استان را مبتلا کند و آن وقت است که می فهمیم گاهی چندر زود دیر می شود. ای کاش برای موتور کردن سرنگ خنثی سازی مبارزه با مواد مخدر و ساختن پادزهری اثر گذار حساس تر شویم.

یادداشت

فصلی که دیده نشده است

بهرروز – اعتیاد علت نیمی از طلاق هاست، بالای خانمان سوزی که زندگی ها را از هم متلاشی کرده و توان و کارایی تعداد قابل توجهی از جمعیت جوان کشور را سلب کرده است. به گفته وزیر کشور ۵۰ درصد از طلاق ها و ۴۶ درصد سرقت ها به خاطر اعتیاد است؛ خبری غم انگیز و تأسف بار!

برآوردهای مبتنی بر شاخص های سازمان ملل نشان می دهد که ۱/۵ میلیون نفر معتاد به مواد مخدر در کشور وجود دارد که از مواد مخدر سنتی به مواد مخدر صنعتی روی آورده اند و مصرف مواد مخدر صنعتی رشد داشته است و زنگ خطر و آژیر قرمز به صدا درآمده است. در گزارش وزیر کشور به مجلس ارقام دهنده ای وجود دارد و نشان می دهد: در ابعاد خانواده این ۱/۵ میلیون نفر به ۵/۵ میلیون نفر افزایش می یابد یعنی این ۵/۵ میلیون نفر در گیر معضل اعتیاد هستند و از سویی ۴۵ درصد از زندانیان به صورت مستقیم و ۱۵ درصد به صورت غیر مستقیم با مواد مخدر مربوط می شوند ولی باز هم به گفته وزیر کشور فصلی به نام آسیب های اجتماعی در برنامه ششم به طور مستقل دیده نشده است که جای سوال دارد. ۷ دستور برای برخورد با آسیب های اجتماعی اعلام شده که اولویت اول اعتیاد است و سپس حاشیه نشینی، طلاق، بزهکاری و مناطق خاص عنوان اولویت های بعدی آسیب های اجتماعی است و اگر به این اولویت به خوبی پرداخته شود و رنگ زرد آن در جامعه کم و کمرنگ تر شود در واقع مشکل نیمی از طلاق ها و ورود به زندان ها حل می شود و همین ها خود نشان دهنده حساسیت امر است و این در حالی است که متأسفانه در استان اثر اعتیاد گاه بسیار مشهود و گاه زیر پوست شهر حس می شود.

۱- باد مشرق – فرخنده- پروانه هواپیما

۲- اندام شнай ماهی- گلدسته – برابر۳- والیبالیست کاشانی تیم ملی – شارع ۴- خشک- هوش- از حروف الفبا- زمزمه خوشحالی- پرنده ای- زیبا- رود مرزی- پسر رستم- زمین سخت کم گیاه که در آن غل نرئود ۶- پشته خاک- نابینا- بیم ۷- بیت- موش یارانه ای- پسوند حفاظت ۸- چهره ماندگار رشته دامپزشکی کشور ۹- تزئیر- قرمز- اهلی ۱۰- رفتار- شهری در خراسان قدیم- بخیه درشت ۱۱- نام آذری- یاری- نخ های اقفی پارچه – درخت انگور ۱۲- بخشی از پا- شوکت- عار نیست- واضح و آشکار ۱۳- آویخته – سربالی از سبیروس مقدم ۱۴- مجبور – بصیر- بنا به نوشته ابوریحان بیرونی نام یکی از رودخانه های هند بوده است ۱۵- فرزندزاده- واحد پول کنیا- بوته

۱- انزیم های لیک برتر- مخترع توربین ۲-آر- گیاه خیزران- جادو- از شهرهای استان فارس ۳- مسافر سرزمین عجایب- پهبود- ندا کننده ۴- همه بارگاه هخامنشیان درخت جمشید- ناتوان ۵- انگورنارس- ابراز جنگی قدیم ۶- شهری در مصر باستان- فرشته – درخت اعدام ۷- روشن تر- برزن- اسباب منزل – حرف نداری ۸- رفیق- شهری در استان خوزستان- باتری ۹- جهت- ماه عربی-